

การส่งเสริมจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ
(รัชกาลที่ 10) ของโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง
อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย*

PROMOTION OF ROYALLY – HANDED – OVER VOLUNTEERISM BASED ON
KING RAMA X'S INITIATIVE, BAN KHOK CHANG KINDERGARTEN SCHOOL,
SAKHRAI DISTRICT, NONG KHAI PROVINCE

สังคม ประเสริฐสังข์

Sangkhom Prasoesang

เรือนจำกลางเชียงใหม่

Chiangmai Central Prison, Thailand

พระครูสมุห์หัตถพร คำเพชรดี

Hattaporn Kumphetdee

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Nongkhai Campus, Thailand

E-mail: Sangkhom050109@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง 2) เพื่อเปรียบเทียบจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง จำแนกตาม อายุ เพศ และระดับชั้นเรียน ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 72 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติร้อยละ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) หรือความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการเสียสละ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.21 รองลงมาคือด้านการช่วยเหลือผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และด้านความมุ่งมั่นพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย ดำเนินการโดย ทดสอบสมมติฐานหาค่าความแตกต่างระหว่างตัวแปร

* Received: 15 September 2019; Revised: 9 December 2019; Accepted: 12 December 2019

กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน, เพศต่างกัน และระดับชั้นเรียนต่างกัน มีเรื่องการส่งเสริมจิตอาสา จิตสาธารณะ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: การส่งเสริม , จิตอาสา, รัชกาลที่ 10

ABSTRACT

This research is of two main objectives: 1) to study the level of junior volunteer from kindergarten Ban Khok Chang Sakhrui District Nong Khai, and 2) to compare the beliefs of all students at junior high-school students of kindergarten Ban Khok Chang Sakhrui District Nong Khai. The data were collected from total 72 students of junior high-school students of kindergarten Ban Khok Chang Grade 1 - Grade 3 the samples in this study. The questionnaires are used in the data analysis was made by using the percentage (Frequency) Average (Mean), standard deviation (Standard Deviation) and hypotheses were tested by t test (t-test) and test F (. F-test) or ANOVA. The results showed that: 1) the volunteer of all students was found that the sacrifice was found with an average of 4.21, followed by helping others, with an average of 4.20, and its commitment to development, with an average 4.19, respectively. 2) comparison of volunteers of all students was made by analyzing the differences of ages, gender and class differences, and was found of not statistical difference 0.01 level.

Keywords: Promoting, Volunteer, King Rama X'S.

บทนำ

สังคมปัจจุบันค่อนข้างที่จะให้ความสำคัญด้านวัตถุมากกว่าจิตใจ ยกย่องคนที่ประสบความสำเร็จในการประกอบธุรกิจและมีฐานะทางการเงินสูง แต่คนดีมีคุณธรรมกลับไม่ได้ได้รับการยกย่องให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคมเท่าที่ควร เงินตราเป็นเครื่องวัดฐานะในสังคมมากกว่าความดีงามทางจิตใจ และเกิดปัญหาที่ยากต่อการแก้ไข เช่น การทุจริตคอร์รัปชั่น ความฟุ้งเฟ้อไม่รู้จักความพอดี ความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม ประชาชนให้ความสำคัญต่อความเจริญทางด้านวัตถุ เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมหรือบทบาทในการแสดงออก ทำให้บุคคลลืมความสำคัญทางด้านจิตใจหรือที่ว่าคุณค่าในตัวเอง การเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และคุณธรรม ทำให้เกิดปัญหาทางสังคมมากมาย (อรนุช แสนสุข, 2557) ซึ่งสังคมไทยในอดีตเป็นสังคมชาวพุทธที่เต็มไปด้วยความรัก

ความผูกพัน เอื้ออาทร ช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ตามลักษณะสังคมอุดมคติ แต่สภาพปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปอย่างรวดเร็ว นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงสังคมโลก และประเทศไทยอย่างใหญ่หลวง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจการเมืองการปกครอง วิถีชีวิตที่ก้าวไปสู่สังคมวัตถุนิยมทำให้คนมีความเป็นปัจเจกบุคคลสูง กล่าวคือ ไม่ใส่ใจเรื่องส่วนรวม มุ่งแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเอง เพิกเฉยต่อส่วนรวมแสดงถึงการขาดจิตสาธารณะ ส่งผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชนและประเทศชาติ ปัญหาเหล่านี้สะท้อนให้เห็นความเสื่อมด้านจิตสาธารณะของคนส่วนใหญ่ (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2552)

ซึ่งจิตอาสา เป็นคุณธรรม จริยธรรม ประการหนึ่งที่ต้องการมี หรือให้เกิดขึ้นในสังคมไทย จิตอาสา หมายถึง ความสำนึกของบุคคลที่มีต่อสังคม ส่วนรวม โดยการเอาใจใส่ และการช่วยเหลือ ผู้ที่มีจิตอาสาจะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่อาสาทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เช่น การเสียสละเงิน สิ่งของ เวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม โดยไม่หวังผลตอบแทน (ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์, 2550) การมีจิตอาสา เป็นการให้และช่วยเหลือสังคม และได้กำหนดไว้ในวาระแห่งชาติเป็นการปลูกจิตใจคนไทยให้องงามขึ้นอีกครั้งในการมาช่วยกันดูแลสังคมไทย ดูแลสิ่งแวดล้อม ชุมชน ปัญหาต่าง ๆ รอบ ๆ ตัว สนใจดูแลความทุกข์ของคนรอบข้าง เข้าใจผู้อื่นร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งดี ทำดีให้เป็นรูปธรรมในสังคมไทย และรับผิดชอบสังคมร่วมกัน (อรพิมพ์ ชูชม และคณะ, 2549) การที่บุคคลกระทำการบางอย่างเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ ความซ่งสังเกต ความไม่เห็นแก่ตัว การรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม (สุนทรีย จงวงศ์สุข, 2548) เป็นการกระทำที่เสียสละเพื่อส่วนรวม เรียกว่า “จิตอาสา” ซึ่งตรงกับหลักธรรมที่เรียกว่า วัชฌิ เรียกเต็มว่า อริยวัชฌิ แปลว่า หลักธรรมเจริญอย่างอริยะ ซึ่งแสดงว่าพุทธศาสนิกชนมีความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติ และมีความหวังว่าจะเข้าถึงจุดหมายของพระพุทธศาสนา หลักความเจริญที่ว่านี้มี 5 ประการ คือ (1) ศรัทธา (2) ศีล (3) สุตะ (4) จาคะ และ (5) ปัญญา (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2552) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลได้ประกาศ “จิตอาสา” เป็นวาระแห่งชาติตามมติรัฐมนตรีวันที่ 30 มกราคม 2550 ให้ความสำคัญเรื่องการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม สอดรับกับแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2555-2559 โดยเห็นว่าจะป็นหนทางแก้ปัญหของประเทศ (ศุภจิต สนิธินุช, 2550)

เนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2560 พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ หน่วยงานราชการในพระองค์ ร่วมกับหน่วยราชการต่างๆ และประชาชนทุกหมู่เหล่าที่มีจิตอาสา บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน และแก้ไขปัญหาให้แก่ประชาชน เพื่อสืบสานพระราชปณิธาน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร

พระบรมราชชนก ที่ทรงห่วงใยปัญหาน้ำท่วมและปัญหาการจราจรในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานครและจังหวัดต่าง ๆ ในการนี้ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้จัดโครงการจิตอาสา “เราทำความดี ด้วยหัวใจ” เพื่อเป็นโครงการฯ ต้นแบบที่เป็นแบบอย่างในการพัฒนาสภาพแวดล้อม และความเป็นอยู่ในชุมชนให้มีสภาพที่ดีขึ้น ทั้งนี้ จัดให้มีการลงทะเบียนจิตอาสาจากทุกจังหวัดทั่วประเทศ และได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี มีประชาชนทุกเพศทุกวัยมาลงทะเบียน เพื่อร่วมทำกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาชุมชนกันเป็นจำนวนมาก (วิทยาลัยการทัพบก, 2560) จะเห็นได้ว่าการมีจิตอาสาเป็นการเอื้อเพื่อเผื่อแผ่ การเสียสละเวลา สิ่งของ เงินทอง แรงกาย สติปัญญา เพื่อสาธารณประโยชน์ เป็นจิตใจที่มีความสุขเมื่อได้ทำความดี ที่ได้ช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม เพื่อให้ผู้อื่นมีความสุขด้วยการกระทำด้วยความสมัครใจ และไม่หวังผลตอบแทน มีการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นสาธารณประโยชน์ เป็นสำนึกของบุคคลที่มีต่อส่วนรวม เอาใจใส่ป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม (ศูนย์คุณธรรม, 2548)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “การส่งเสริมจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ (รัชกาลที่ 10) ของโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย” ซึ่งมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และกิจกรรมจิตอาสาพระราชทาน 3 ประเภท คือ จิตอาสาพัฒนา จิตอาสาภัยพิบัติ และจิตอาสาเฉพาะกิจ โดยงานวิจัยมุ่งศึกษาจิตอาสาพัฒนา ซึ่งวัดจากองค์ประกอบ 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น ด้านการเสียสละ และด้านความมุ่งมั่นพัฒนา (กรมวิชาการ, 2542) เพื่อศึกษาระดับจิตอาสาของนักเรียนว่ามีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างไร ส่งเสริมวิถีชีวิต คุณธรรม จริยธรรม และแนวปฏิบัติที่ดี เพื่อส่งเสริมเยาวชนให้เป็นคนดีเพื่อพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม อายุ, เพศ, ระดับชั้นเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาระดับจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น 2. ด้านการเสียสละ และ 3. ด้านความมุ่งมั่นพัฒนา โดยกำหนดตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรในการศึกษาเป็น 2 ประเภท คือ

1) ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ, เพศ, ระดับชั้นเรียน

2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ระดับจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น 2. ด้านการเสียสละ และ 3. ด้านความมุ่งมั่นพัฒนา

ระยะที่ 2 กำหนดกลุ่มประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1 – มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยศึกษากลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ได้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย 72 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

ระยะที่ 3 สร้างเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นตามกรอบของระดับจิตอาสาของนักเรียน ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น 2. ด้านการเสียสละ และ 3. ด้านความมุ่งมั่นพัฒนา ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ระยะที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา, ค่าแจกแจงความถี่, ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และทดสอบค่าเอฟ (F-test) หรือความแปรปรวนทางเดียว คณะผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบสอบถามของระดับเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงในบทวิเคราะห์แบบสอบถามใช้สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ (รัชกาลที่ 10) ของโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย” สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 72 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นมีอายุ 14 ปี ขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 55.55 มีเพศหญิงมากกว่าเพศชาย จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 และมีระดับชั้นเรียนที่มากที่สุด คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 38.88

2. ระดับจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำนวน 3 ด้าน พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเสียสละ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

เท่ากับ 4.21 รองลงมาคือด้านการช่วยเหลือผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และด้านความมุ่งมั่นพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย

ตารางที่ 1 ระดับจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย โดยภาพรวม

การส่งเสริมจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ (รัชกาลที่ 10) โรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย	N	\bar{x}	S.D.	ระดับ
1. ด้านการช่วยเหลือ	72	4.20	0.191	มาก
2. ด้านการเสียสละ	72	4.21	0.181	มาก
3. ด้านความมุ่งมั่นพัฒนา	72	4.19	0.196	มาก
ภาพรวม	216	4.20	0.112	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย มีความเหมาะสม โดยรวมในระดับมากเท่ากับ 4.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเสียสละ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.21 รองลงมาคือด้านการช่วยเหลือผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.20 และด้านความมุ่งมั่นพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย พบว่า ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างตัวแปร พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน, เพศต่างกัน และระดับชั้นเรียนต่างกัน มีเรื่องการส่งเสริมจิตอาสา จิตสาธารณะ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม อายุ

การส่งเสริมจิตอาสา พระราชทานตามแนว พระราชดำริ (รัชกาลที่ 10) โรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัด หนองคาย	อายุ				t	Sig.
	ต่ำกว่า 14 ปี (32)		14 ปีขึ้นไป (40)			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านการช่วยเหลือ	4.19	0.23	4.20	0.14	10.539	.002
2. ด้านการเสียสละ	4.20	0.19	4.23	0.17	.001	.977
3. ด้านความมุ่งมั่นพัฒนา	4.20	0.11	4.18	0.24	22.381	.000
ภาพรวม	4.19	0.11	4.20	0.11	.011	.918

นักเรียนที่มีอายุแตกต่างกัน จิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย ในด้านการช่วยเหลือ ด้านการเสียสละ และด้านความมุ่งมั่นพัฒนา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม เพศ

การส่งเสริมจิตอาสา พระราชทานตามแนว พระราชดำริ (รัชกาลที่ 10) โรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัด หนองคาย	เพศ				t	Sig.
	ชาย (24)		หญิง (48)			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านการช่วยเหลือ	4.21	0.23	4.19	0.17	3.348	.072
2. ด้านการเสียสละ	4.19	0.18	4.22	0.17	.160	.690
3. ด้านความมุ่งมั่นพัฒนา	4.20	0.10	4.18	0.23	15.671	.000
ภาพรวม	4.20	0.11	4.20	0.11	.014	.906

นักเรียนที่มีเพศแตกต่างกัน กัน จิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย ในด้านการช่วยเหลือ ด้านการเสียสละ และด้านความมุ่งมั่นพัฒนา ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำแนกตาม ระดับชั้นเรียน

การส่งเสริมจิตอาสา พระราชทานตามแนว พระราชดำริ (รัชกาลที่ 10) โรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัด หนองคาย	ระดับชั้นเรียน						F	Sig.
	ม.1 (28)		ม.2 (25)		ม.3 (19)			
	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.	\bar{x}	S.D.		
1. ด้านการช่วยเหลือ	4.19	0.22	4.19	0.16	4.22	0.17	.136	.873
2. ด้านการเสียสละ	4.20	0.18	4.24	0.20	4.18	0.14	.617	.542
3. ด้านความมุ่งมั่นพัฒนา	4.19	0.11	4.14	0.23	4.25	0.23	1.685	.193
ภาพรวม	4.20	0.11	4.19	0.09	4.22	0.13	.313	.732

นักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนแตกต่างกัน กัน จิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย ในด้านการช่วยเหลือ ด้านการเสียสละ และด้านความมุ่งมั่นพัฒนา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาข้อมูลเปรียบเทียบการส่งเสริมจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ (รัชกาลที่ 10) โรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย ทั้ง 3 ด้าน เปรียบเทียบตามระดับชั้นเรียน เพื่อหาค่าความแปรปรวนทางเดียว One – Way ANOVA

การส่งเสริมจิตอาสา พระราชทานตามแนว พระราชดำริ (รัชกาลที่ 10) โรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัด หนองคาย	แหล่งข้อมูล	SS	df	Ms	f	Sig
ด้านการช่วยเหลือ	ระหว่างกลุ่ม	.010	2	.005	.136	.873
	ภายในกลุ่ม	2.600	69	.038		
	รวม	2.610	71			
ด้านการเสียสละ	ระหว่างกลุ่ม	.041	2	.021	.617	.542
	ภายในกลุ่ม	2.299	69	.033		
	รวม	2.340	71			
ด้านความมุ่งมั่นพัฒนา	ระหว่างกลุ่ม	.128	2	.064	1.685	.193
	ภายในกลุ่ม	2.619	69	.038		
	รวม	2.747	71			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.008	2	.004	.313	.732
	ภายในกลุ่ม	.898	69	.013		
	รวม	.906	71			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

อภิปรายผล

จากการศึกษาเกี่ยวกับ “การส่งเสริมจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ (รัชกาลที่ 10) ของโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย” คณะผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ระดับจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย จำนวน 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.20 ซึ่งสรุปได้ว่า ระดับจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง ได้มีการเสียสละต่อตนเองและผู้อื่นโดยการใช้เวลาว่างในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อโรงเรียน

ชุมชน สังคม และยังเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนได้ส่งเสริมให้นักเรียนบำเพ็ญประโยชน์อยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับ **กรมวิชาการ** ที่ได้กำหนดคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมของนักเรียนในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาว่าต้องมีการเสียสละต่อสังคมโดยการรู้จักเสียสละเวลา มีการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม นอกจากนี้ควรมีการช่วยเหลือกิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมด้วยความเต็มใจ (**กรมวิชาการ, 2542**) ส่วนด้านการช่วยเหลือผู้อื่นเด็กนักเรียนก็ให้ความสำคัญในการช่วยเหลือเพื่อนร่วมชั้นเรียน ช่วยเหลือครูและกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน สังคม ชุมชน สอดคล้องกับการศึกษาของ **รวมรอง คนชื่อ** พบว่า รูปแบบการพัฒนาจิตอาสา โดยมีแนวทางในการยกระดับจิตใจ มีจิตอาสาในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ และยกระดับปัญญาภายในเพิ่มขึ้น เป็นการบำเพ็ญประโยชน์เพื่อสังคม โดยใช้หลักอิทธิบาท 4 พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 และสาราณียธรรม 6 เป็นกระบวนการที่ช่วยพัฒนา และปรับปรุงจิตใจ อุบิสัยให้มีจิตอาสา (**รวมรอง คนชื่อ, 2560**) และด้านความมุ่งมั่นพัฒนา นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความรับผิดชอบในระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้นำของนักเรียน และองค์กรสถานักเรียนที่ดำเนินกิจกรรมภายในโรงเรียน เพื่อให้ประสบความสำเร็จ เป็นที่ไว้วางใจของคณะครูภายในโรงเรียนได้ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ **สุภะรัฐ ยอดระบำ** พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุนใช้เหตุผล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม หรือจิตสาธารณะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมดี หมายถึง การที่บุคคลได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็นการช่วยเหลือเกื้อกูลทางด้านอารมณ์ วัตถุ และข้อมูลข่าวสาร จะทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกมั่นคงเมื่อได้รับการดูแลเอาใจใส่ ได้รับกำลังใจ การยอมรับ และได้รับความช่วยเหลือ จะสนับสนุนให้บุคคลนั้นเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง และรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ประกอบกับการรับรู้ความสามารถของตน ซึ่งเป็นการที่บุคคลรับรู้ถึงความสามารถและศักยภาพของตนในการจะกระทำพฤติกรรมบางอย่างให้สำเร็จ หากบุคคลเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองในการจะกระทำพฤติกรรมบางอย่างให้สำเร็จ หากบุคคลเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองและประเมินว่าสามารถทำพฤติกรรมตามสิ่งที่ตนเองตั้งเป้าหมายไว้ได้พฤติกรรมเหล่านั้นก็จะเกิดขึ้น ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีผลต่อบุคคลเกี่ยวกับการเลือกพฤติกรรมโดยบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะเลือกทำงานลักษณะท้าทาย มีแรงจูงใจในการพัฒนาความสามารถของตนเองให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น มีความพยายามในการทำให้กิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จ และการยอมรับในผลของการกระทำพฤติกรรม ซึ่งงานจิตอาสานั้นมีลักษณะท้าทาย และอาจต้องใช้ความอดทนเพียรพยายามในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ ร่วมกับการได้รับการเลี้ยงดูแบบรักสนับสนุน (**สุภะรัฐ ยอดระบำ, 2554**)

2. การเปรียบเทียบจิตอาสาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย ดำเนินการโดย ทดสอบสมมติฐานหาค่าความแตกต่างระหว่างตัวแปร กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน, เพศต่างกัน และระดับชั้นเรียนต่างกัน มีเรื่องการส่งเสริมจิตอาสา จิตสาธารณะ โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริพิมล รักษามิตร พบว่า การเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ ระดับชั้น และที่ตั้งของโรงเรียน 1. เพศ จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า จิตสาธารณะของนักเรียนเพศหญิงกับเพศชายมีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้จะเป็นเพราะ ความแตกต่างในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของวัยเด็กเล็ก และเด็กโตนั้น ชายและหญิง ไม่แตกต่างกันในการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม (ศิริพิมล รักษามิตร, 2558) และสอดคล้องกับการศึกษาของ อ้อมใจ วงมณฑา และประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์ ได้ศึกษาจิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ทั้ง ๗ คณะ ชั้นปีที่ศึกษา พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ชั้นปีที่ศึกษาที่แตกต่างกัน พบว่า นักศึกษามีจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน (อ้อมใจ วงมณฑา และ ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์, 2552)

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมจิตอาสาพระราชทานตามแนวพระราชดำริ (รัชกาลที่ 10) ของโรงเรียนอนุบาลบ้านคอกช้าง อำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย” มี ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ควรมีการส่งเสริมจิตอาสาให้แก่ให้นักเรียนให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน และควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมจิตอาสา
- 2) ควรจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตรเกี่ยวกับจิตอาสา เพื่อให้ นักเรียนได้แสดงการมีส่วนร่วมน้ำใจในการพัฒนาจิตอาสาในการทำประโยชน์ให้แก่ชุมชน สังคม และประเทศ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัย

- 1) ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่จะมีความสัมพันธ์กับจิตอาสา เช่น ภูมิลำเนา พฤติกรรมการเลี้ยงดูในครอบครัว เป็นต้น
- 2) ควรมีการศึกษาเพื่อการพัฒนากิจกรรมด้านจิตอาสาเสริมสร้างพฤติกรรม ให้แก่นักเรียน

เอกสารอ้างอิง

1. วิทยานิพนธ์/วิจัย

ณัฐนิชากร ศรีบริบูรณ์. (2550). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของจิตอาสาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

รวมรอง คนชื้อ. (2560). รูปแบบการพัฒนาจิตอาสาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นตามหลักพุทธจิตวิทยาสำหรับครูในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 จังหวัดกาฬสินธุ์.

บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีที่ 13 ฉบับพิเศษ เล่ม 2 มิถุนายน 2560.

ศิริพิมล รักษามิตร. (2558). การศึกษาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 2 วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2558. เพชรบูรณ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ .

สุนทร จูวงศ์สุข. (2548). การใช้กระบวนการสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุภะรัฐ ยอดระบำ. (2554). ปัจจัยด้านครอบครัวและจิตลักษณะที่เกี่ยวข้องกับการเกิดจิตสาธารณะของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

อรนุช แสนสุข. (2557). การศึกษาจิตอาสาทางสังคมของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเทคนิคสุรินทร์. การประชุมสัมมนาเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ครั้งที่ 8. สุรินทร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

อรพิมท์ ชูชม และคณะ. (2549). การวิเคราะห์ปัจจัยทางจิตสังคมที่สัมพันธ์กับจิตสำนึกทางปัญญาและคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทย. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

๒. วารสาร/สิ่งพิมพ์

กรมวิชาการ. (2542). ศักยภาพเด็กไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพมหานคร: วีพริ้นท์.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2552). เครื่องวัดความเจริญของชาวพุทธ (อารยวัฑฒิ). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สหธรรมิก.

วิทยาลัยการทัพบก. (2560). เอกสารประกอบการศึกษา สรุปรูป เทตพระเกียรติ รัชกาลที่ 10 . กรุงเทพมหานคร: ส่วนการวิจัยและพัฒนาและวิชาการบริหาร วิทยาลัยการทัพบก.

ศุภจิต สิ้นธิษ. (2550). ระบบการบริหารจัดการอาสาสมัคร ศึกษากรณี : มูลนิธิพุทธรู้จี้ได้หวั่น. นนทบุรี: เซน ปรีนติ้ง.

ศูนย์คุณธรรม. (2548). ร่วมแรงแข่งขัน ร่วมกันทำดี สมัชชาคุณธรรมแห่งชาติและตลาดนัดคุณธรรม. กรุงเทพมหานคร: บริษัทแปลนโททิฟ.

อ้อมใจ วงมณฑา และ ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์. (2552). จิตสาธารณะของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.